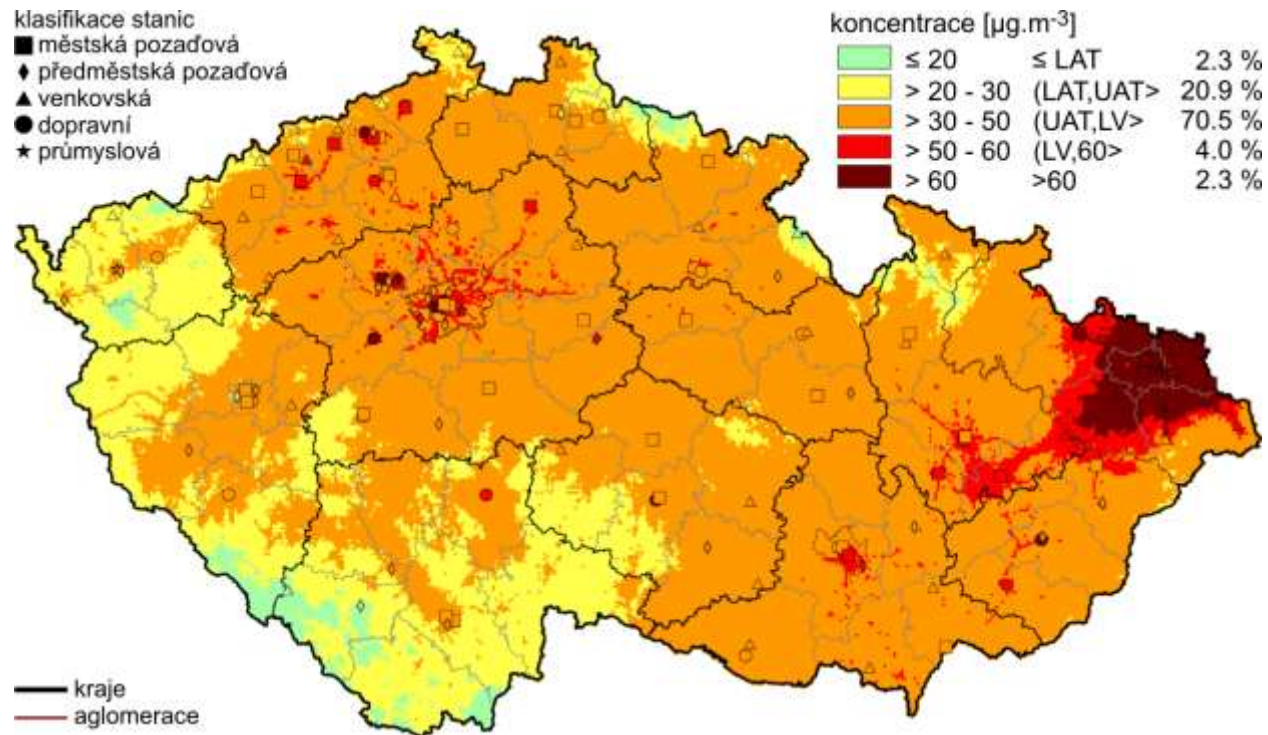

Návrh daňových odpočtů u investic do ochrany ovzduší

**Jiřina Jílková – Leoš Vítek – Jan Pavel –
Ondřej Vojáček**

Žďár nad Sázavou, 9. června 2009

Kvalita ovzduší v ČR

Motivace

- hledání nástroje pro řešení problému v kvalitě ovzduší
 - zdroje plní emisní limity
 - jsou překračovány imisní limity
- hledání stimulů pro inovativní chování v podnicích

Poplatky

Kdy bude mít cenový „stimul“ efekt ?

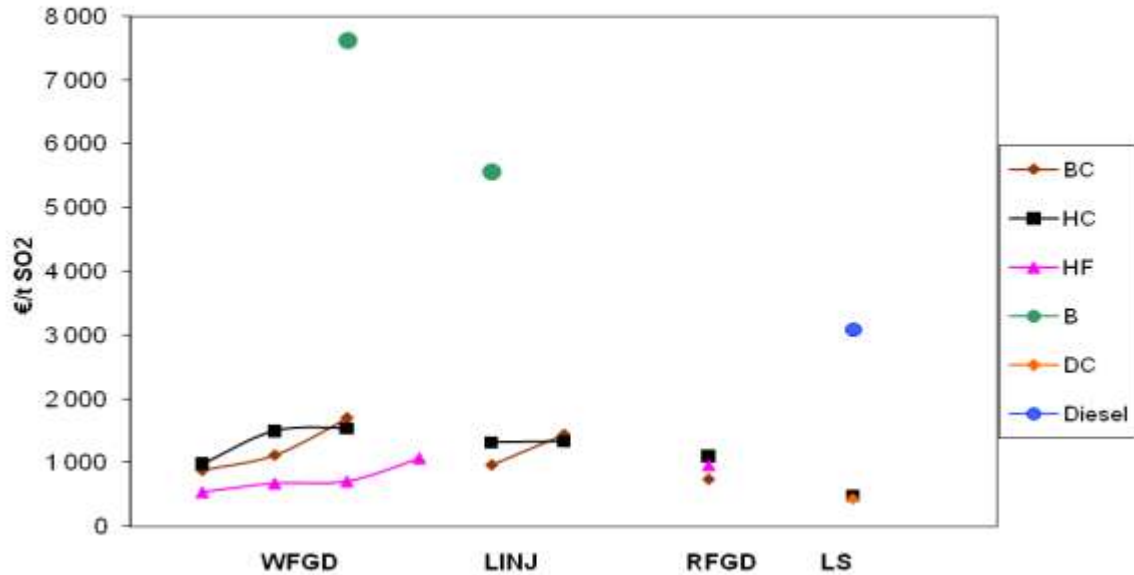
- když bude sazba poplatku/daně (cena povolenky) vyšší než náklady na zamezení tohoto efektu

Jsou stávající poplatky účinné?

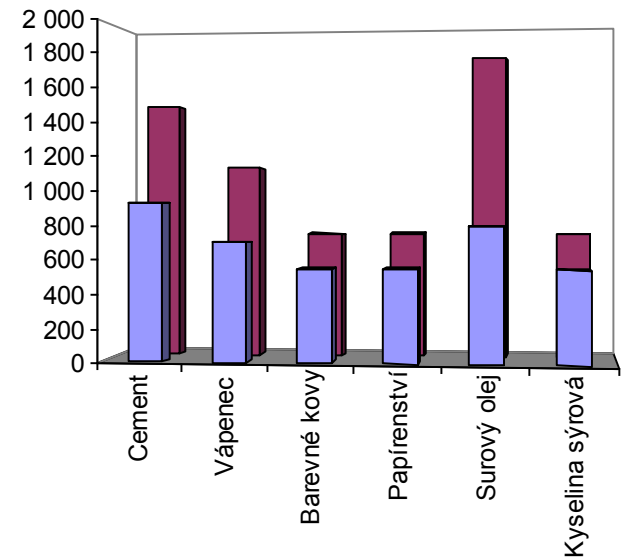
Znečišťující látka	Sazba (Kč/t)
Tuhé znečišťující látky	3 000
Oxid siřičitý	1 000
Oxidy dusíku	800
Těkavé organické látky	2 000

Mezní náklady: inženýrské studie (GAINS), €/t SO₂

Jednotkové náklady na snížení SO₂ podle technologie a paliva

Náklady snížení emisí SO₂ ve výrobních procesech

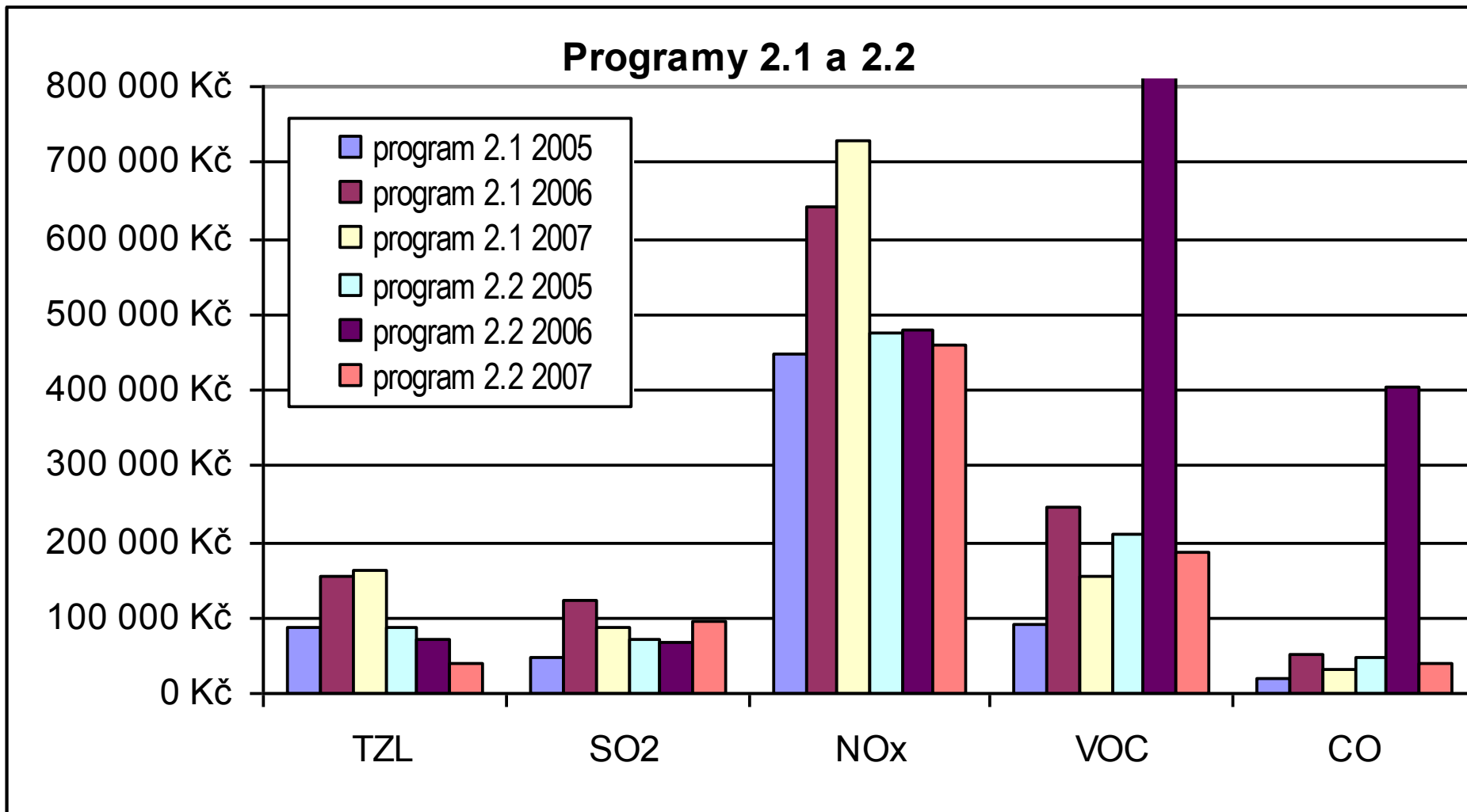

Mezní náklady: inženýrské studie

Variabilita v nákladech na zamezení emisí

- SO₂ 20-50 tisíc Kč za tunu
- NO_x 10-90 tisíc Kč za tunu
- PM_{2.5} 3-30 tisíc Kč za tunu
- VOC 30-2000 tisíc Kč za tunu

Mezní náklady: přímý efekt investic (SFŽP)

Mezní náklady: makro studie (GEM-E3)

	Česká republika	
	S-BASE <i>20€ t CO₂ tax</i>	BASE <i>ETS + CO₂tax</i>
MAC Kč₂₀₀₅		
NO _x	45 000 Kč	32 000 Kč
SO ₂	23 000 Kč	16 000 Kč
VOC	-	-
PM	232 000 Kč	97 000 Kč

Poplatky x daňové nástroje

- poplatky
 - koncept Pigouviánské daně – vázány na emise
 - systém správy: složitý, součinnost orgánů ochrany ovzduší a finančních úřadů
 - výnos do mimorozpočtového fondu
 - velký počet zpoplatněných látek
- daňové nástroje
 - spotřební daně
 - nové typy nástrojů

Odpočty a odpisy (1)

- daňový systém má několik standardních nástrojů stimulace investic
 - daňová uznatelnost nákladů → odpisy
 - odpočty od základu daně
 - speciální slevy na dani
 - speciální sazby
- zahraničí – různé systémy pro podporu různých horizontálních nebo vertikálních politik
- nejpropracovanější systém ETI v EU – Nizozemí
 - Systém libovolného odpisování investice VAMIL (1991)
 - Odpočet na energetické investice (1997)
 - Odpočet na prevenci proti znečištění MIA (2000)
- další příklady: Belgie, USA

Odpočty a odpisy (2)

- **environmentální účinnost:** co nejsilnější ekonomický stimul pro změnu technologie (odpisy málo účinné, s poklesem sazby daně klesá vliv odpočtu, slevy jsou účinnější, ztrátové firmy)
- **ekonomická efektivnost:** co nejmenší distorze v chování → snaha urychlit investice, které by firmy stejně dělaly, tj. snížit mezní náklady na zavedení plánované technologie
- **problémy administrace:** co nejméně specifických případů, co nejmenší zatížení daňové správy, co nejméně subjektů
- v českém systému pro zdanění právnických osob je nejjednodušší použít již zavedené struktury
 - odpisy
 - odpočty od základu daně

Odpočty a odpisy (3)

odpisy

- jde jen o jiné časové rozložení placení daně + časovou hodnotu peněz
- možnost urychlení odpisování (až na 100% odpis v roce pořízení)
- lze selektivně zaměřit na typ majetku přes odpisovou třídu
- fiskálně pro vládu nenáročné, hotovostní výkyvy
- malý stimul pro firmy – modelově cca 0,5-1,5 % hodnoty investice, l při zohlednění poklesu sazby o 1 p. b. růst impulzu o cca 5-5,5 %

Odpočty a odpisy (4)

- odpisy
 - vazba na stávající systém odpisových skupin (1-5), relevantní 2+3 skupina
 - pokud jiné požadavky na třídění majetku, musely by být navrženy další odpisové skupiny
 - plošný nástroj pro všechny velikosti investic
 - relativně jednoduchá implementace, komplikace daňového systému

Odpočty a odpisy (5)

odpočet od základu daně

- již nyní existuje – viz VaV, dříve odpočet na výdaje na vzdělávání učňů

- environ. technologická investice (ETI)
 1. obecná definice + cíle, kterých musí dosahovat + BAT
 2. obecná definice + Seznam přípustných technologií
 - musí být schopno vymezit MŽP (+MPO) + musí mít administrativní kapacitu

Odpočty a odpisy (6)

- odpočet od základu daně
 - 1 – **obecné vymezení**
 - neumožňuje zacílit podporu na preferované technologie, spíše na cíle
 - omezuje volnost MŽP při podpoře nových technologií (před BAT)
 - interpretační nejasnosti
 - 2 – **Seznam**
 - zacílení na preferované technologie
 - flexibilní + před BAT
 - omezí interpretační nejasnosti při vydávání Osvědčení
 - umožní snížit počet žadatelů
 - problémy i výhody při aktualizaci Seznamu, lobby
 - lze propojit horizontální vládní politiky (ochrana ŽP, R&D, energetická, zemědělská, dopravní politika..atp)

Odpočty a odpisy (8)

odpisy i odpočet

- lze nastavit rozpočtové limity
- nutná kapacita pro vydávání Osvědčení
- nelze jednoduše zacílit jako 100% kompenzační mechanismus pro zvýšení poplatků, nicméně lze se pokusit
- není účinné pro dlouhodobě ztrátové firmy (při zrušení omezení na přenos ztrát ale ano)
- odpisy platí stejně i pro OSVČ, odpočet lze propojit nebo oddělit

Demonstrace simulačního modelu
Ekonomická analýza
dopadů regulace na podnik

Analýza dopadů environmentální regulace
Optimalizace

Vytvoření modelu podniku

Zadejte vstupní údaje

	varianta 1	varianta2
Prodejní cena vyrobené elektřiny (Kč/MWh)	1 025	1 050
Prodejní cena tepla (Kč/GJ) bez přenesení vícenákladů	340	348

VARIANTA	Současná výše	Navýšení poplatků (x - násobek současné sazby)	
		varianta 1	varianta2
TZL	3000	8	10
SO2	1000	8	10
NOx	800	8	10

Zdroje financování	tis. Kč
Vlastní zdroje	3 000
Podíl dotace na celkových investicích	0,0%
Dotace	0,0
Úvěr 1	0
Úvěr 2	0
Úvěr 3	0

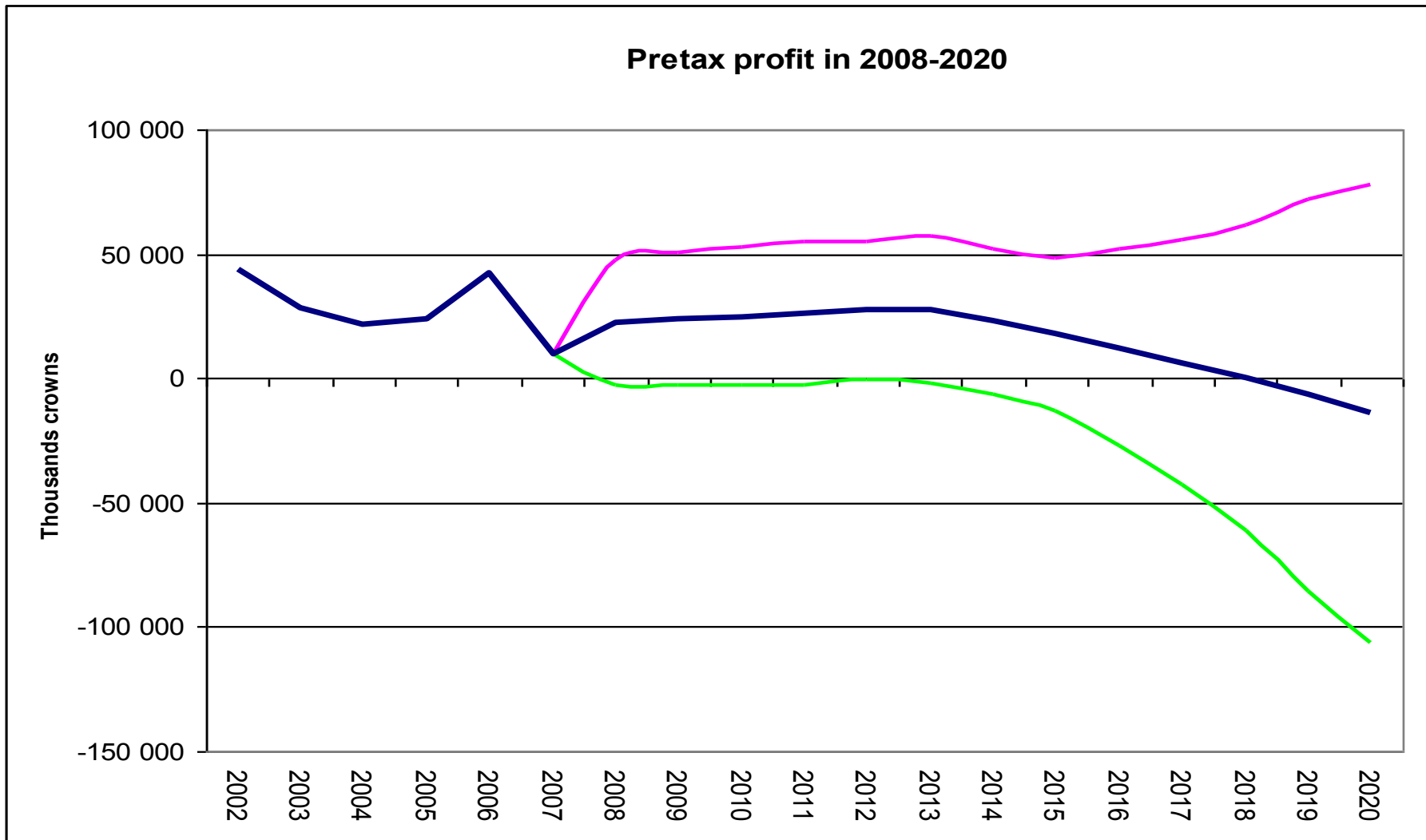
Doba splatnosti úvěru	
10	let
5	let
5	let

Rok čerpání úvěru
2009
2009
2013

První rok provozu investice
2014
2015
2016

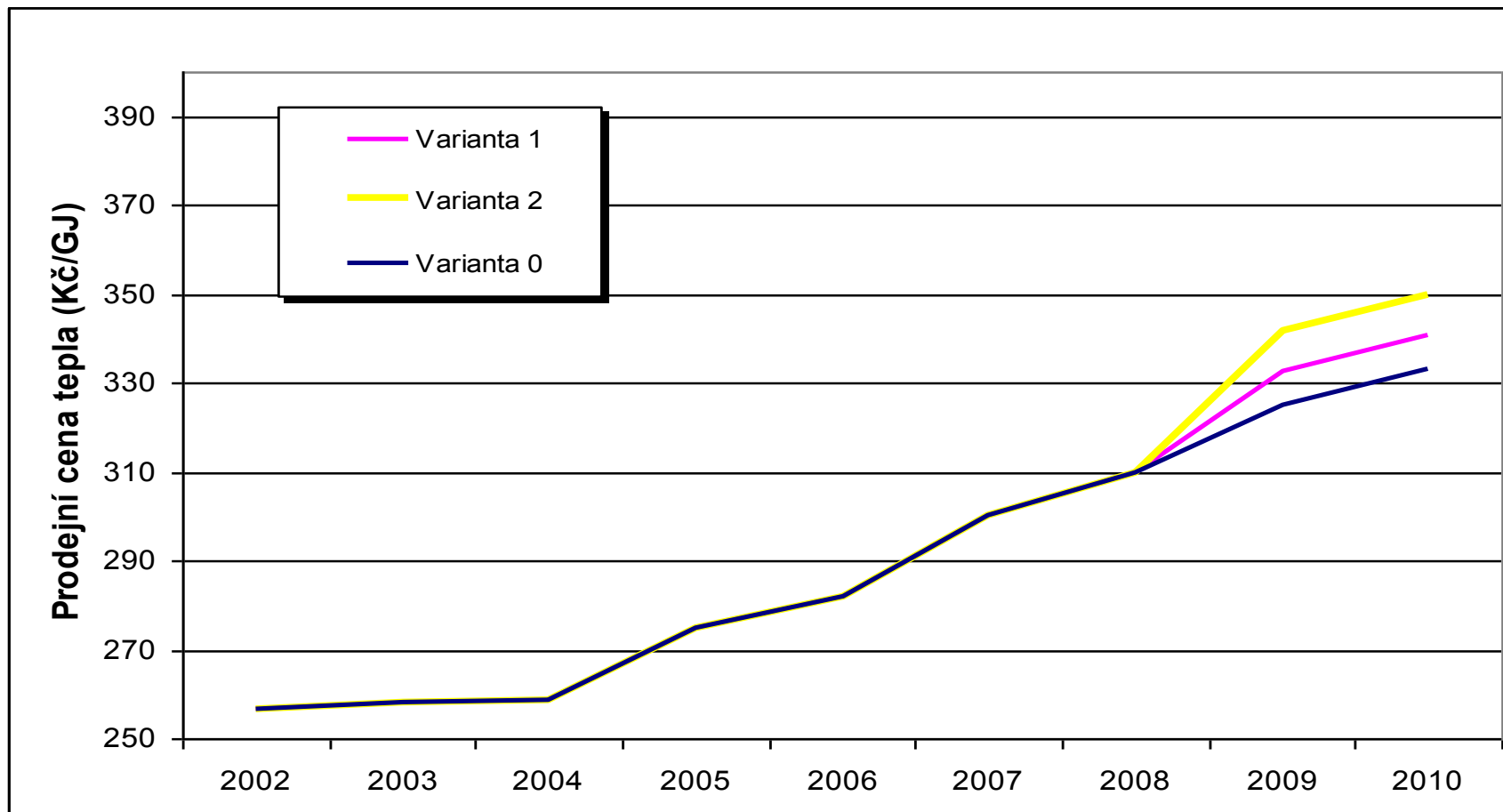
Ukázka výsledku simulací

Dopad na hospodářský výsledek (před zdaněním)

Ukázka výsledku simulací

Dopad na prodejní cenu tepla (teplárna X)

Možno modelovat dopad např. na ziskovost, Cash Flow, další ekonomické ukazatele (likvidita, zadluženost atp.)

www.ieep.cz

Děkujeme za pozornost

jilkova@ieep.cz

leos.vitek@centrum.cz

ovojacek@seznam.cz